

УДК 334.72:331

*Бецко П.В. здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
Бутенко В.М. д.е.н., професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
(м. Київ, Україна)*

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах воєнного стану в Україні бухгалтерський облік набуває ще більшої актуальності як інструмент формування інформаційного забезпечення для ефективного управління підприємствами різних форм власності. Правильна організація облікової політики сприяє своєчасному виявленню фінансових ризиків та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Бухгалтерський облік не лише фіксує факти господарського життя, але й формує базу для їх аналізу та прогнозування подальших економічних подій. У

контексті сучасного українського бізнес-середовища інформація бухгалтерського обліку не лише є визначальним чинником для забезпечення конкурентоспроможності підприємства, а й відіграє велику роль у вирішенні проблеми оцінки завданих війною підприємствам шкоди та збитків, інформаційному забезпеченні політики компенсацій та відшкодувань, прийнятті управлінських рішень з приводу подальшого використання пошкоджених активів підприємств. [1, с.6]. Таким чином, бухгалтер повинен не тільки вчасно обробляти інформацію, а й активно сприяти її перетворенню у стратегічні ресурси підприємства.

Особливого значення набуває аналітична функція бухгалтерського обліку. Аналітична інформація дозволяє проводити своєчасний контроль витрат, визначати ефективність фінансово-господарської діяльності, оцінювати ризики, тобто задовольнити інформаційні потреби керівників різних рівнів управління. Для збору та аналізу інформації, яку бажає отримати система управління потрібні фахівці широкого профілю [2]. Тому обліково-аналітичний інформаційний простір потребує взаємозв'язку та знань від управлінського персоналу основ обліку, а від обліковців – основ аналізу.

Важливо підкреслити, що в умовах воєнного стану і високої мінливості економічних умов адаптивність облікової системи має вирішальне значення. Темп і непередбачуваність подій у зовнішньому середовищі диктують необхідність оперативних управлінських рішень, що є можливим на підставі оцінювання впливу ситуації на бізнес для подальшого забезпечення функціонування підприємств в умовах воєнного стану. Ефективна обліково-аналітична система дає можливість оперативно реагувати на зовнішні виклики та мінімізувати ризики. Це вимагає від бухгалтерів глибоких знань не тільки у сфері обліку, а й в оподаткуванні, фінансах та економічному аналізі.

Важливим залишається питання автоматизації облікових процесів, оскільки цифрові технології стали невід'ємною частиною підприємницької діяльності, змінивши спосіб спілкування, роботи та доступу до інформації. Застосування сучасних програмних рішень дозволяє зменшити обсяг рутинних операцій, підвищити точність обліку та прискорити обробку даних. Особливо важливою є цифровізація ведення бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану, так як виникає велика ймовірність втрати документів на паперових носіях та неможливість їх відтворити. Використання цифрових технологій значно спростило та оптимізувало процеси, пов'язані з реєстрацією господарських операцій, обробкою інформації та формуванням звітів. Проте в сучасних умовах впровадження ІТ-рішень потребує значних інвестицій, високого рівня професійної підготовки персоналу, впровадження надійних заходів кібербезпеки, постійного та регулярного оновлення програмного

забезпечення для захисту своєї конфіденційної інформації від несанкціонованого доступу та кібератак.

Ще одним важливим аспектом ведення бухгалтерського обліку в умовах невизначеності є дотримання фундаментальних принципів складання звітності – принципу безперервності та своєчасності. Своєчасне надання достовірної облікової інформації фінансовому відділу, менеджменту та інвесторам сприяє ефективному плануванню та прийняттю управлінських рішень. Важливим є максимально своєчасне документування та відображення в обліку всіх обставин, які пов'язані із воєнними діями та їх наслідками. Особливо це потрібно для фіксації знищення, завдання шкоди, втрат, пошкоджень чи крадіжок майна на підприємстві. Потенційними наслідками часткового чи повного призупинення ведення обліку в умовах воєнного стану є втрата реального контролю та часу, накопичення господарських операцій які потрібно задокументувати, додаткові витрати на відновлення реєстрів та облікових даних, ускладнення процедур підготовки звітності [3].

Крім того, у сучасних умовах зростає роль бухгалтерського обліку у забезпеченні прозорості бізнесу та відповідності принципам корпоративної соціальної відповідальності. В умовах воєнного стану формування нефінансової звітності, розкриття екологічних, соціальних і управлінських аспектів діяльності набуває нового значення для облікової системи підприємства.

Таким чином, роль бухгалтерського обліку виходить далеко за межі простої реєстрації фактів господарського життя.. Незважаючи на триваючий воєнний стан в Україні, продовження ведення підприємцями бухгалтерського обліку є необхідним та усвідомленим з урахуванням принципів безперервності, послідовності і своєчасності. Сучасний бухгалтерський облік - це інтегрована інформаційна система, яка формує основи для розроблення, реалізації та контролю управлінських стратегій підприємства в умовах воєнного стану. Умови господарювання в період невизначеності потребують якісного кваліфікаційного зростання спеціалістів як у сфері бухгалтерського обліку, так і у сфері управління. Сучасні фахівці повинні володіти не лише вміннями вести бухгалтерський облік на підприємстві, але й мати необхідні знання для фахового оцінювання інформаційних потоків про стан , динаміку розвитку підприємства, активно використовували облікові інформаційні технології, та були здатними забезпечувати ефективність підприємництва у період воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Жук В. Роль бухгалтерської науки у вирішенні проблем впливу війни та повоєнної розбудови економіки України. 2023. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/>

2. Литвиненко І.О., Коваль Л. В. Значення бухгалтерського обліку і його роль в бізнес середовищі. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/133-1.pdf>.

3. Акименко О. Забезпечення ведення бухгалтерського обліку та відновлення первинної документації в умовах тривалого воєнного стану в Україні. 2023. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/>.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет аграрного менеджменту
(кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту)
Гуманітарно-педагогічний факультет
(кафедри соціальної роботи та реабілітації)
Purdue University (USA)
Fater Academy of India (India)
Національний університет «Запорізька політехніка»
НТУ «Дніпровська політехніка»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«РОЛЬ МОЛОДИ У РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ»**

**15-16 квітня 2025 р.
Київ, онлайн, Zoom**

Роль молоді у розвитку АПК України [Електронний ресурс]: зб. матеріалів ІХ міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 квітня 2025 р.). Київ: НУБіП України, 2025. 362 с. PDF-формат; мережеве видання; інституційний репозитарій.

**КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВЕДЕНА В РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ПРОЄКТУ
МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ
ІНКЛЮЗІЇ В ЄС» ЗА ПІДТРИМКИ ЕРАЗМУС+,
101127466 – EPSEI – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

*Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету аграрного менеджменту
(протокол № 11 від 19 травня 2025 року)*

Збірник укладено за матеріалами ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Роль молоді у розвитку АПК України». Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

The collection is based on the materials of the V International Scientific and Practical Conference "The Role of Youth in the Development of AIC of Ukraine", conducted by the Faculty of Agrarian Management and the Faculty of Humanities and Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. The content of the sections is synchronized with the main directions of the conference.

The publication is designed for scientists, teachers, graduate students, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук Л.В., д. екон. наук, проф., член-кореспондент НАН України (голова);
Деліні М.М., д. екон. наук, професор; Прушківська Е. В., д. екон. наук, професор;
Сопівник І.В., д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи та реабілітації;
Супрун Д.М., д. пед. наук, професор; Осадченко І.І., д. пед. наук, професор;
Власенко Т.О, к. екон. наук, доцент, звідувач кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту;
Алексєєва К.А., к.наук з держ. упр., доцент; Гаврилюк В.П. к.екон. наук, доцент;
Дергач А.В., к.наук з держ. упр., доцент; Лобунець Т.В., к. екон. наук, доцент;
Чемодуров О.М., к. екон. наук, доцент; Юзба В.О. к. екон. наук, доцент;
Прохорчук О.М., к. пед. наук, доцент; Тілікіна Н.В., к. екон.наук, доцент;
Мовчун С.В., к.екон.наук; Власенко К.О., к.пед.наук; Голева М.С., PhD, асистент;
Будегай В.А., асистент; Кендус Д.І., асистент.

Тези доповідей подано в авторській редакції.

Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів

© НУБіП України,
2025 © Автори, 2025